

Europejski Przegląd Sądowy

MIESIĘCZNIK

PRAWO WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ A SZTUCZNA INTELIGENCJA

IGA BAŁOS

ZBIGNIEW OKOŃ

JUSTYNA OŻEGALSKA-TRYBALSKA

ANNA TISCHNER

BOHDAN WIDŁA

JOANNA WISZNIEWSKA

12
(243)

grudzień
2025

www.wolterskluwer.pl

www.czasopisma.wolterskluwer.pl

CENA 109 ZŁ (W TYM 8% VAT)
Indeks 206261

Wolters Kluwer

NOWE TECHNOLOGIE I AI OKIEM EKSPERTÓW

PRAWO SZTUCZNEJ INTELIGENCJI I NOWYCH TECHNOLOGII 3

redakcja naukowa
Bogdan Fischer, Adam Pązik, Marek Świerczyński

Dawid Chaba, Paweł Fajgielski, Katarzyna Marta Głęb, Jacek Gołaczyński
Marcin Górski, Mariusz Jagielski, Karina Kunc-Urbańczyk
Dominik Lubasz, Klaudia Maciejewska, Arkadiusz Michalak
Ariel Mucha, Agnieszka Ogrodnik-Kalita, Adam Pązik
Piotr Pietrasz, Agnieszka Piskorz-Ryń, Marlena Sakowska-Baryła

 Wolters Kluwer

Książka dotyczy problemów prawnych związanych z posługiwaniem się nowymi technologiami i sztuczną inteligencją. Opracowanie jest kolejnym tomem z cyklu wydanych w 2021 i 2022 r. pozycji pod tym samym tytułem.

Autorzy przedstawiają różne aspekty funkcjonowania nowoczesnych technologii występujące zarówno w prawie administracyjnym, ochronie danych osobowych, prawie własności intelektualnej, prawie gospodarczym, jak i naukach nieprawnych.

W publikacji omówiono m.in. zagadnienia związane z etycznym użytkowaniem nowych technologii, moralnością, elektronicznym prowadzeniem rejestracji stanu cywilnego, sztuczną inteligencją w sektorze publicznym, a także cele i zadania ochrony danych osobowych.

Autorzy uwzględnili zawarte **8 grudnia 2023 r. porozumienie pomiędzy Radą a Parlamentem Europejskim w zakresie ustalenia treści Aktu o sztucznej inteligencji (AI Act).**

Prawo własności intelektualnej a sztuczna inteligencja

W działaniach Unii Europejskiej skierowanych na upowszechnianie sztucznej inteligencji jako narzędzia wzmocnienia konkurencyjności i suwerenności technologicznej dostrzega się znaczenie własności intelektualnej z różnych perspektyw: twórców, urzędów patentowych udzielających ochrony i użytkowników systemu. Chociaż ta dziedzina prawa nie jest objęta nowymi unijnymi ramami prawnymi i regulacyjnymi dotyczącymi sztucznej inteligencji, prawo własności intelektualnej oparte na ochronie twórczości i zachęcie do innowacji stanowi istotny element rozwoju nowych technologii. Jednocześnie paradygmat systemu praw własności intelektualnej, którym jest twórczość człowieka, stanowi wyzwanie dla nowych realiów „twórczości” generatywnej sztucznej inteligencji.

Tematyka niniejszego numeru „EPS” zawiera przegląd aktualnych problemów i wyzwań związanych z tworzeniem, stosowaniem i ochroną sztucznej inteligencji z perspektywy unijnych i krajowych regulacji oraz orzecznictwa. Założeniem jest przedstawienie wybranych zagadnień w ujęciu horyzontalnym, tj. wpływu sztucznej inteligencji na różne dziedziny prawa własności intelektualnej: prawo autorskie z elementami regulacji dotyczącej wizerunku, prawo patentowe, prawo znaków towarowych oraz prawo wzorów przemysłowych.

Poruszone problemy dotyczą wpływu sztucznej inteligencji na rozumienie tradycyjnych konstrukcji prawa własności przemysłowej w najnowszym orzecznictwie lub w sprawach czekających na rozstrzygnięcie TSUE i sądów krajowych oraz praktyce europejskich urzędów patentowych.

Jeden z najbardziej kontrowersyjnych problemów związanych z autorstwem wytworów generowanych przez sztuczną inteligencję w odniesieniu do wzorów przemysłowych projektowanych z wykorzystaniem AI przedstawia Anna Tischner. Uwagi o możliwych zmianach w ocenie prawdopodobieństwa konfuzji jako względnej przesłanki odmowy rejestracji unijnego znaku towarowego w erze AI zawiera artykuł Joanny Wiszniewskiej. Przyjęta przez autorów perspektywa pozwala na powiązanie problemów prawa własności intelektualnej z kluczowymi unijnymi regulacjami w tym obszarze, takimi jak Akt w sprawie sztucznej inteligencji. To zagadnienie stanowi przedmiot analizy Bogdana Widły. Wybrane aspekty prawa patentowego w kontekście unijnych regulacji i praktyki patentowania systemów AI spełniających standardy zaufania do sztucznej inteligencji przedstawia Justyna Ożegalska-Trybalska. Gorący temat sztucznej inteligencji w trenowaniu i eksploatacji modeli z perspektywy prawa autorskiego omawia Zbigniew Okoń na tle najnowszego wyroku niemieckiego sądu w sprawie GEMA przeciwko OpenAI. Niniejszy numer zawiera także spojrzenie na wyzwania szeroko pojętej ochrony dóbr osobistych: Inga Balos analizuje prywatnoprawny model ochrony wizerunku w kontekście sztucznej inteligencji i repliki cyfrowej.

Rada Naukowa i Kolegium Redakcyjne „EPS” składają wielkie podziękowania Pani dr hab. Justynie Ożegalskiej-Trybalskiej, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, za inicjatywę podjęcia na łamach naszego czasopisma omawianej problematyki, zachęcenie grupy specjalistów do uczestnictwa w tym przedsięwzięciu i opiekę nad przesłanymi artykułami.

Profesor Stanisław Biernat
Redaktor Naczelny „EPS”

Intellectual Property Law and Artificial Intelligence

The significance of intellectual property can be noticed from the European Union's activities targeted at promoting artificial intelligence as a tool for strengthening competitiveness and technology sovereignty from various perspectives, including those of authors, patent offices and system users. Although this area of law is not covered by the new EU legal and regulatory AI framework, intellectual property law based on the protection of creativity and the encouragement of innovation constitutes a crucial element in the development of new technologies. Simultaneously, the paradigm of the system of intellectual property law, namely human creativity, constitutes a challenge for the new reality of generative AI's "creativity."

This issue of 'EPS' covers current topics and challenges related to the development, use and protection of artificial intelligence from the perspective of EU and national regulations and case law. The aim is to present selected points from a horizontal perspective, i.e. the impact of artificial intelligence on various areas of intellectual property law: copyright law with elements of regulations pertaining to image, patent law, trademark law and industrial design law.

The topics discussed in this issue pertain to the impact of artificial intelligence on the understanding of the traditional industrial property law structure in recent judgements or cases pending before the CJEU and national courts, and in the practice of European patent offices.

Anna Tischner writes about one of the most controversial issues related to the authorship of AI-generated outputs in relation to industrial designs created with the use of AI. The article by Joanna Wiszniewska presents comments on potential changes in the assessment of the likelihood of confusion as the relative ground for refusing to register an EU trademark in the AI era. The perspective of the authors enables a link to be found between intellectual property law issues and key EU regulations in this area, such as the Artificial Intelligence Act. This topic is the subject of an analysis by Bogdan Widla. Justyna Ożegalska-Trybalska presents selected aspects of patent law in the context of EU regulations and practice of patenting AI systems meeting the standards of trust in AI. Zbigniew Okoń discusses the hot topic of artificial intelligence in training and use of models from the perspective of copyright law in the light of the recent ruling of the German court in the GEMA v OpenAI case. This issue also includes a review of challenges related to a widely-defined protection of name and likeness rights: Inga Balos analyses the private-law visual image protection model in the context of artificial intelligence and digital replica.

The Scientific Council and Editorial Board of 'EPS' would like to express their gratitude to dr hab Justyna Ożegalska-Trybalska, professor of the Jagiellonian University for the initiative to publish articles on the aforementioned issues, for encouraging a group of experts to participate in this project and for supervision of the work on the articles.

Professor Stanisław Biernat
'EPS' Editor-in-Chief

ARTYKUŁY I ROZPRAWY**Justyna Ożegalska-Trybalska***Wybrane aspekty prawa patentowego a unijna polityka i regulacje
w obszarze sztucznej inteligencji*..... 4**Bohdan Widła***Między prawem publicznym a prawem prywatnym. Akt w sprawie
sztucznej inteligencji a prawo autorskie*..... 11**Zbigniew Okoń***Memoryzacja utworów przez modele AI w świetle unijnego
prawa autorskiego*..... 19**Anna Tischner***Sztuczna inteligencja i prawo wzorów przemysłowych
– wybrane problemy*..... 26**Joanna Wiszniewska***„Dear AI Agent, are you confused?” – uwagi na temat możliwych zmian
w ocenie prawdopodobieństwa konfuzji jako względnej przesłanki
odmowy rejestracji unijnego znaku towarowego w erze AI*..... 34**Iga Bałos***Prywatnoprawny model ochrony wizerunku w kontekście sztucznej
inteligencji i repliki cyfrowej – kierunki dyskusji w wybranych państwach* 41**KAMIENIE MIŁOWE – UNIJNE PRAWO PODATKOWE****Agnieszka Franczak***Koncepcja świadczenia kompleksowego (złożonego) w VAT:
od Card Protection Plan do Levob Verzekeringen – wprowadzenie
i wyrok z 27.10.2005 r., C-41/04, Levob Verzekeringen*..... 49**UNIJNE ORZECZNICTWO SĄDÓW POLSKICH****Orzecznictwo Sądu Najwyższego****(Michalina Szpyrka)**..... 58**Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego****(Robert Talaga)**..... 61

Materiały do publikacji powinny zostać przesłane pocztą elektroniczną. Objętość nadesłanych tekstów nie powinna przekraczać 25 000–30 000 znaków ze spacjami. Do nadesłanego artykułu należy dołączyć: 1) tłumaczenie tytułu artykułu na język angielski, 2) słowa kluczowe w języku polskim i angielskim, 3) abstrakt w języku polskim i angielskim o objętości ok. 1000 znaków ze spacjami, 4) tezę wraz ze skrótem artykułowym, 5) bibliografię załącznikową, 6) krótką notkę o autorze wraz z numerem ORCID. Należy także podać (w przypisie) informacje o źródłach finansowania danej publikacji, takich jak np. granty krajowe, międzynarodowe, dotacje fundacji, stowarzyszeń lub instytucji komercyjnych.

Przekazując tekst do redakcji, Autor przenosi na Wydawcę wyłączne prawo do jego publikacji (prawa autorskie i wydawnicze). Redakcja zastrzega sobie prawo skracania tekstów, zmiany tytułów, śródtytułów oraz poprawek merytorycznych i stylistycznych, również w wersji angielskiej. Materiały niezamówione nie będą zwracane.

Warunkiem publikacji jest odesłanie uprzednio podpisanej umowy z Wydawnictwem. Podstawowe zasady recenzowania nadesłanych tekstów oraz wymagania dla Autorów dotyczące ghostwritingu są dostępne na stronie: <http://www.wolterskluwer.pl/proces-publikacji-w-czasopiśmie>.

Redakcja uprzejmie informuje, że za publikację w „Europejskim Przeglądzie Sądowym” nie są wypłacane honoraria autorskie.

Przedruk materiałów publikowanych w „Europejskim Przeglądzie Sądowym” wymaga zgody Wydawcy.

Niedozwolone jest cytowanie wyimków publikacji bez powołania się na źródło.

Wersją podstawową (referencyjną) czasopisma jest wersja papierowa.

Za publikację na łamach „Europejskiego Przeglądu Sądowego” Autor otrzymuje 40 pkt (zgodnie z załącznikiem do komunikatu Ministra Nauki z 5.01.2024 r. w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych, wydanego na podstawie art. 267 ust. 3 ustawy z 20.07.2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz.U. z 2024 r. poz. 1571 ze zm.).

Miesięcznik jest ujęty w międzynarodowej bazie European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (ERIH+).

Czasopismo jest indeksowane w bazie ICI Journals Master List za rok 2024 (ICV 2024 = 60,68).

Table of contents

ARTICLES AND DISSERTATIONS

Justyna Ożegalska-Trybalska

Selected Aspects of Patent Law and EU Artificial Intelligence Policy and Regulations..... 4

Bohdan Widła

Public Law vs. Private Law. The Artificial Intelligence Act in the Context of Copyright Law..... 11

Zbigniew Okoń

Memorisation of Works by AI Models in the Light of EU Copyright Law.... 19

Anna Tischner

Artificial Intelligence and Industrial Design Law – Selected Issues..... 26

Joanna Wiszniewska

'Dear AI Agent, Are You Confused?' – Comments on Possible Changes in the Assessment of the Likelihood of Confusion as the Relative Grounds for Refusing to Register an EU Trademark in the AI Era..... 34

Iga Bałos

The Private-Law Visual Image Protection Model in the Context of Artificial Intelligence and Digital Replica – Trends in the Debate in Selected Countries..... 41

CASE LAW MILESTONES – EU TAX LAW

Agnieszka Franczak

The Concept of a Single Complex Supply for VAT Purposes: from Card Protection Plan to Levob Verzekeringen – Introduction and the Judgment of 27 October 2005, C-41/04, Levob Verzekeringen..... 49

EU-RELATED CASE LAW OF POLISH COURTS

Case law of the Supreme Court

(Michalina Szpyrka)..... 58

Case law of the Supreme Administrative Court

(Robert Talaga)..... 61

Rada Naukowa

JAN BARCZ
PAUL CRAIG
PEDRO CRUZ VILLALÓN
WŁADYSŁAW CZAPLIŃSKI
JACQUELINE DUTHEIL DE LA ROCHERE
TADEUSZ ERECIŃSKI
LECH GARDOCKI
LESZEK GARLICKI
ZBIGNIEW HAJN
ROMAN HAUSER
PIOTR HOFMAŃSKI
KOEN LENAERTS
LESZEK LESZCZYŃSKI
EWA ŁĘTOWSKA
HANNA MACHIŃSKA
INGOLF PERNICE
TERESA ROMER
MATTHIAS RUFFERT
MAREK SAFJAN
WALERIAN SANETRA
RYSZARD SKUBISZ
JANUSZ TRZCIŃSKI
ANDRZEJ WASILEWSKI
BRUNO DE WITTE
ANDRZEJ WRÓBEL
MIROSLAW WYRZYKOWSKI

Kolegium Redakcyjne

Stanisław Biernat – redaktor naczelny
Agnieszka Grzelak
Ireneusz C. Kamiński
Krystyna Kowalik-Bańczyk
Justyna Maliszewska-Nienartowicz
Monika Namysłowska
Nina Półtorak
Maciej Szpunar
Joanna Ołówek – sekretarz redakcji
tel. +48 728 862 272
e-mail: joanna.olowek@wolterskluwer.com

Redaktor języka angielskiego
Katarzyna Paluch

Dyrektor Działu Publikacji Periodycznych
Klaudia Szawłowska
klaudia.szawłowska@wolterskluwer.com
Sekretariat: czasopisma@wolterskluwer.pl
<http://www.czasopisma.wolterskluwer.pl/europejski-przeglad-sadowy/>

Sprzedaż i prenumerata:
Księgarnia internetowa Wolters Kluwer Polska
www.Profinfo.pl – tel. +48 732 122 863
lub infolinia 801 044 545,
e-mail: PL-prenumerata@wolterskluwer.com
Ruch – tel. 22 693 70 00 lub 801 800 803,
Kolporter – tel. 801 404 044,
GLM – tel. +48 504 914 773,
Garmond – tel. 22 837 30 08

Nakład 450 egz.

Wydawca
Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

www.wolterskluwer.pl

Dr hab. Justyna Ożegalska-Trybalska, prof. UJ

Uniwersytet Jagielloński, Wydział Prawa i Administracji, Katedra Prawa Własności Intelektualnej
(ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0206-1918>).

Wybrane aspekty prawa patentowego a unijna polityka i regulacje w obszarze sztucznej inteligencji

Słowa kluczowe: patentowanie AI, AI jako wynalazca, akt w sprawie sztucznej inteligencji a wymogi patentowania, pełne ujawnienie wynalazków AI, dane treningowe

Sztuczna inteligencja stanowi wyzwanie dla prawa w UE, w tym w zakresie prawa patentowego. Istniejące wymogi regulacyjne dla AI przewidziane w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z 13.06.2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828¹ i akcentowane w innych dokumentach i działaniach na poziomie Unii nie zmieniają prawa patentowego wprost, lecz wpływają na strategię w zakresie rozwijania i patentowania sztucznej inteligencji.

Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie najważniejszych wyzwań, jakie systemy oparte na AI stawiają przed europejskim prawem patentowym, ze szczególnym uwzględnieniem potencjalnego wpływu na praktykę zgłoszeniową i ocenę patentowalności, pełnego ujawnienia wynalazków i perspektywy zgodności wymogów regulacyjnych w zakresie nadzorczej roli człowieka, wyjaśnialności, transparentności oraz powtarzalności systemów AI z tradycyjnymi wymogami i zasadami patentowania.

1. Wprowadzenie

Od kilku lat Unia Europejska podejmuje wiele inicjatyw mających na celu pobudzenie rozwoju i wykorzystania sztucznej inteligencji (*Artificial Intelligence* – AI lub sztuczna inteligencja), wzmocnienie konkurencyjności i suwerenności technologicznej, poprzez działania adresujące kwestie techniczne, społeczne, gospodarcze, etyczne oraz tworzenie wspierających te cele ram prawnych i regulacyjnych². Już w pierwszych oficjalnych dokumentach Komisji Europejskiej dotyczących sztucznej inteligencji dostrzeżono znaczenie praw własności intelektualnej jako narzędzia wspierania innowacji i pewności prawnej, zarówno z punktu widzenia twórców, urzędów udzielających ochrony, jak i użytkowników systemu³. **O ile zagadnienia własności**

intelektualnej zostały pominięte w *Białej księdze w sprawie sztucznej inteligencji. Europejskie podejście do doskonałości i zaufania* z 2020 r.⁴, poświęcona im została Rezolucja Parlamentu Europejskiego i Rady z 20.10.2020 r. w sprawie praw własności intelektualnej w dziedzinie rozwoju technologii sztucznej inteligencji (2020/2015(INI))⁵. Wezwano w niej do refleksji nad wzajemnym oddziaływaniem i skutkami w kontekście rozwoju technologii AI i praw własności intelektualnej oraz wskazano na potrzebę uregulowania AI na szczeblu unijnym, natomiast jak do tej pory nie zostały podjęte bezpośrednie działania legislacyjne skoncentrowane na uregulowaniu kwestii własności intelektualnej w kontekście AI. W szczególności nie zostały one wprost zaadresowane w kluczowej unijnej regulacji – akcie w sprawie sztucznej inteligencji. Zasygnalizowane dotychczasowe działania oraz tło regulacyjne w UE stanowią punkt wyjścia dla analizy w ramach artykułu wybranych problemów z dziedziny sztucznej inteligencji z perspektywy prawa patentowego.

1 Dz.Urz. UE L 2024/1689 – dalej AIA, akt w sprawie sztucznej inteligencji.

2 W kwestii szerokiego ujęcia działań i ram prawnych do 2023 r. szerzej: P. Kusznierek, A. Zemke-Górecka, *Aspekty i ramy prawne sztucznej inteligencji na gruncie prawa Unii Europejskiej. Część 2*, „Europejski Przegląd Prawa i Stosunków Międzynarodowych” 2023/1–2, s. 129–140.

3 Komunikat Komisji *Sztuczna inteligencja dla Europy* {SWD(2018) 137 final}, Bruksela, 25.04.2018 r., COM(2018) 237 final.

4 Bruksela, 19.02.2020 r. COM(2020) 65 final.

5 Dz.Urz. UE C z 2021 r. 404, s. 129 – dalej Rezolucja.

Po pierwsze, zwrócenie w Rezolucji uwagi na status sztucznej inteligencji jako przedmiotu ewentualnej ochrony patentowej z bezpośrednim odwołaniem do Konwencji o udzielaniu patentów europejskich (Konwencja o patencie europejskim), sporządzona w Monachium 5.10.1973 r., zmieniona aktem zmieniającym artykuł 63 Konwencji z 17.12.1991 r. oraz decyzjami Rady Administracyjnej Europejskiej Organizacji Patentowej z 21.12.1978 r., 13.12.1994 r., 20.10.1995 r., 5.12.1996 r. oraz 10.12.1998 r., wraz z Protokołami stanowiącymi jej integralną część⁶ i praktyki Europejskiego Urzędu Patentowego (European Patent Office, EPO), jest pretekstem dla zasygnalizowania pierwszego z problemów objętych artykułem, a mianowicie, na ile system patentowy w Europie oferuje możliwość ochrony wynalazków z dziedziny AI i stanowi zachętę do innowacji w tym obszarze. Dla UE oraz jej państw członkowskich jako sygnatariuszy przepisy KPE oraz wytyczne EPO stanowią miarodajne punkty odniesienia dla dalszych uwag z uwagi na jedynie częściową harmonizację unijnego prawa patentowego w odniesieniu do wymogów patentowalności wynalazków⁷. Uzyskiwanie ochrony na podstawie KPE w procedurze patentu europejskiego stanowi – obok ścieżek krajowych – podstawową strategię uzyskiwania ochrony na wynalazki w Unii Europejskiej. Obecnie regulacja ta jest jeszcze mocniej zintegrowana z unijnym reżimem ochrony i egzekwowania praw własności intelektualnej w ramach nowego systemu patentu europejskiego o jednolitym skutku⁸.

Po drugie, dla oceny możliwości patentowania sztucznej inteligencji w UE istotne znaczenie ma deklarowane w Rezolucji oraz innych inicjatywach Unii Europejskiej podejście skoncentrowane na człowieku (*human-centric approach*), rezonujące z formalnymi wymogami oznaczenia autorstwa wynalazku w zgłoszeniu patentowym. W tym kontekście artykuł zawiera aktualizację w odniesieniu do toczącej się w Europie dyskusji na temat możliwości uznania AI za wynalazcę, co ma związek ze wspomnianymi strategiami patentowania przedsiębiorstw unijnych.

Po trzecie, w Rezolucji problem pełnego ujawnienia wynalazku w prawie patentowym z uwagi na złożoność rozumowania w odniesieniu do niektórych technologii AI został aktualnie zaadresowany w nowych wytycznych EPO dotyczących sztucznej inteligencji. Pozostaje to w ścisłym związku ze standardami zaufania, przejrzystości, wyjaśnialności oraz niezawodności AI, które leżą u podstaw horyzontalnej regulacji harmonizującej – aktu w sprawie sztucznej inteligencji, który aktualnie jest wdrażany w państwach członkowskich⁹. Na tym tle pojawia się

pytanie o wzajemną relację między tymi wymogami, zarówno z punktu widzenia kompatybilności tworzonej technologii AI z przepisami prawa patentowego, jak i wpływu nowych unijnych standardów dotyczących AI wysokiego ryzyka na strategię patentowania.

Powyższe zagadnienia wpisują się w dyskusję nad koniecznością zapewnienia ram regulacyjnych dla AI, które z jednej strony wzbudzają zaufanie do bezpieczeństwa i niezawodności AI, z drugiej – zapewniają równowagę między ochroną obywateli a zachęcaniem przedsiębiorstw do inwestowania w innowacje, realizując założenia „europejskiego podejścia do doskonałości i zaufania”.

2. Zdolność patentowa wynalazków z dziedziny sztucznej inteligencji

Sztuczna inteligencja i uczenie maszynowe opierają się na modelach obliczeniowych i algorytmach służących do klasyfikacji, grupowania, regresji i redukcji, które mają z natury charakter abstrakcyjny, niezależnie od tego, czy można je „wytrenować” na podstawie danych szkoleniowych. Dlatego dla oceny możliwości patentowania AI właściwe jest w pierwszej kolejności odwołanie do przepisów KPE dotyczących algorytmów, metod obliczeniowych i programów komputerowych oraz praktyki EPO w obszarze udzielania patentów w tej dziedzinie¹⁰. Zgodnie z wcześniejszymi uwagami należy podkreślić, że patentowanie wynalazków na podstawie KPE w procedurze patentu europejskiego, stanowi obok ścieżek krajowych podstawową strategię uzyskiwania ochrony na wynalazki w Unii Europejskiej, zwłaszcza w kontekście zintegrowanego z nią unijnego reżimu patentu europejskiego o jednolitym skutku.

Choć art. 52 ust. 2 lit. c KPE wyklucza programy komputerowe „jako takie” z ochrony patentowej, wynalazki związane z oprogramowaniem nie są wykluczone z możliwości uzyskania patentu, jeżeli mają charakter techniczny i realizują „další efekt techniczny”. Warunek ten może być spełniony dla tzw. wynalazków implementowanych za pomocą komputera, które są zdefiniowane jako wynalazki związane z komputerami, sieciami komputerowymi lub innymi urządzeniami programowalnymi, posiadające jedną nową cechę lub więcej, które są w całości lub w części urzeczywistniane za pomocą programu lub programów komputerowych. Analogiczne zasady znajdują zastosowanie do wynalazków z dziedziny sztucznej inteligencji. Zgodnie ze zaktualizowanymi wytycznymi EPO (G. II. 3.3.1), AI „jako takie” podlega wyłączeniu z zakresu patentowania¹¹. Ponieważ jednak sztuczna inteligencja i uczenie maszynowe znajdują zastosowanie w różnych dziedzinach technologii, rozwiązania z tego obszaru mogą przyczynić się do technicznego rozwiązania problemu technicznego, w szczególności poprzez zastosowanie w dziedzinie techniki i/lub dostosowanie do konkretnego technicznego wdrożenia (np. poprzez wykorzystanie

6 Dz.U. z 2004 r. Nr 79, poz. 737 ze zm. – dalej KPE.

7 W obszarze zdolności patentowej i przesłanek patentowalności unijna harmonizacja jest szątkowa i dotyczy wyłącznie wynalazków biotechnologicznych.

8 Ramy systemu określają i regulują: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1257/2012 z 17.12.2012 r. wprowadzające wzmocnioną współpracę w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej (Dz.Urz. UE L 361, s. 1); rozporządzenie Rady (UE) nr 1260/2012 z 17.12.2012 r. wprowadzające wzmocnioną współpracę w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej w odniesieniu do mających zastosowanie ustaleń dotyczących tłumaczeń (Dz.Urz. UE L 361, s. 89); porozumienie w sprawie Jednolitego Sądu Patentowego z 19.02.2013 r. (Dz.Urz. UE C 175, s. 1).

9 Chodzi w szczególności o systemy adaptacyjnego uczenia się, które mogą kalibrować się na nowo po każdym wprowadzeniu danych, co powoduje, że w niektórych przypadkach ujawnianie informacji o nich z wyprzedzeniem jest nieskuteczne.

10 Powodem tego wyłączenia jest fakt, że program komputerowy lub schemat takiego programu są abstrakcyjne (nietechniczne), podczas gdy wynalazek – aby mógł być opatentowany – musi odnosić się do dziedziny techniki i mieć techniczny charakter. W przypadku programów komputerowych wyłączenie to rozciąga się także na elementy, które są integralną częścią programu, oraz aplikacje, dla których program został stworzony (przetwarzanie danych, algorytmy, metody biznesowe).

11 Zob. I. Balos, *AI patent – Is there a Need to Rethink Patent Law?* [w:] *Patents as an Incentive for Innovation*, red. R. Sikorski, Ż. Zemla-Pacud, Alphen aan den Rijn 2021, s. 214–216.